

De asfaltuitvoerder

Sfeer in de ploeg

Het woord is niet gevallen maar Marco van der Vliet (32) is het best te karakteriseren als een 'regelneef'. Meestal heeft die betiteling een bepaalde bijklank, maar bij deze geboren Westfries is er uitsluitend een positieve betekenis aan toe te kennen. Van der Vliet is sinds ruim twee jaar asfaltuitvoerder bij Ooms Avenhorn en voelt zich daar helemaal op zijn plaats.

Hoe je het ook wendt of keert, de uitvoerder is de eerstverantwoordelijke van een asfaltploeg. Vreemd genoeg – of misschien ook niet – vindt Marco van der Vliet de technische kanten van zijn werk niet het allerbelangrijkste. *“Ongeveer 75 % van mijn tijd besteed ik aan de samenwerking binnen de ploeg. Ik mag dan de teamleider zijn, maar we doen het allemaal samen. Daarvoor is belangrijk dat iedereen zijn*

taak verstaat én uitvoert en dat de sfeer goed is. Ik heb een mooie ploeg waarin alles naadloos op elkaar aansluit...”

Een summiere terugblik op de nog korte loopbaan van Van der Vliet geeft al wat indicaties voor zijn functioneren als regelaar. In zijn geboorteplaats Den Helder bezocht hij eerst de MAVO en aansluitend de MEAO. *“Ik was toen al gek op cijfers en getallen en op het berekenen van dingen.”* De uitgestelde militaire dienst was daarna een verplicht nummer, maar zo'n jaar is gauw om.

Opperman

Dank zij een vriend van zijn moeder kreeg hij de kans om als opperman aan de slag te gaan bij het aannemingsbedrijf Texel bv. Uiteraard kon hij daar zijn MEAO-diploma niet te gelde maken, maar *“ik heb er veel geleerd, omdat ik na verloop van tijd met van alles op het gebied van straat- en grondwerk in aanraking kwam.”* Van der Vliet zag het werk op Texel niet als levensvervulling, maar kwam er wel achter dat de wegenbouw zijn richting was. *“Lekker buiten en gevarieerd werken.”*

Er kwam weer een vriend aan te pas om Marco na vijf jaar – inmiddels met het diploma van de GWW-cursus op zak – te laten verhuizen naar Ooms Avenhorn. Ditmaal als asfaltafwerker waarbij hij geleidelijk vertrouwd raakte met het

teamwork dat in een asfaltploeg gebiedende eis is. Naast het werk zat hij niet stil. Hij volgde de cursussen Asfaltkennis I en II en de uitvoerderscursus. Ongewild wellicht, zij het niet onbewust vestigde Van der Vliet zo sterk de aandacht op zich, dat zich ruim twee jaar geleden weer een unieke kans voordeed.

In het diepe

Uitvoerder Tsjip Minkema zou een aanbod om in Tanzania te gaan werken alleen aanvaarden als hij een opvolger had. Of Marco misschien trek had om in het diepe te springen. De geschiedenis verhaalt niet of hij er lang over heeft nagedacht, maar hij heeft de sprong gewaagd en voelt zich als een vis in dat diepe water. Hij beseft dat hij daaraan zelf een belangrijke bijdrage moet leveren. *“Kijk, in zo'n asfaltploeg trek je dagelijks met elkaar op. Je ziet en spreekt elkaar nog vaker dan je eigen vrouw. Dan moet de sfeer optimaal zijn.”*

Regelneef

Op de dag van ons gesprek zit Van der Vliet op kantoor, als invaller voor de zieke planner. Met het gemak van een routinier reageert hij op telefoontjes en op vragen van mensen die even binnenlopen. Dus toch een regelneef. *“Ja, dat is heerlijk, maar de hele dag binnen??”* Beschouwt hij uitvoerder dan als eindstation? *“Voorlopig zit ik hier prima, maar op termijn lijkt mij de rol van coördinator ook wel iets. Maar zover ben ik nog niet.”*

Studie en computer

Marco is nieuwsgierig naar zijn verdere mogelijkheden en besteedt daarom veel tijd aan studeren. Daarbij komt zijn belangstelling voor de mogelijkheden van de computer hem goed van pas.

Sfeer in de ploeg is belangrijk

Het werk van de asfaltuitvoerder

Organisatietalent en verantwoordelijkheid

De asfaltbranche staat erom bekend dat er nogal wat mensen rondlopen die alles van het product en zijn toepassingen kennen. Dat geldt niet alleen voor hen die er een hogere opleiding voor over hebben gehad, maar ook voor de praktijkman in de asfaltploeg die het materiaal moet verwerken. De eerste categorie kent de theorie en de gevolgen daarvan in de praktijk, de andere ziet het aan de manier waarop het hete asfaltmengsel uit de spreidmachine of onder de wals vandaan komt. Toch zijn er ook de generalisten, die het vak wel kennen, maar – hetzij op kleine schaal, hetzij in het groot – werken vanuit een parapluvisie. Tot die categorie behoort de (asfalt)uitvoerder.

Het kan goed zijn enig onderscheid te maken tussen een projectuitvoerder en een meer specifieke uitvoerder. Ingeval van een grootschalig project met verschillende werkonderdelen heeft de projectuitvoerder een overkoepelende taak, terwijl bijvoorbeeld de asfaltuitvoerder zich uitsluitend bezighoudt met de verwerking van het asfalt. In beginsel echter is er geen verschil in het takenpakket van de verschillende ‘soorten’ uitvoerders.

Eerstverantwoordelijk

Zoals gezegd, een uitvoerder is geen specialist in de engere zin van het woord. Dat wil echter niet zeggen dat hij geen kennis van zaken moet hebben. Hij kan nog zo vriendschappelijk met zijn ploegleden omgaan, hij blijft als eerste verantwoordelijk. En die verantwoordelijkheid kan hij alleen goed waar maken, als hij weet waarover hij het heeft. Praktijkervaring is daarvoor een eerste voorwaarde. Een uitvoerder moet bijvoorbeeld even goed als de balkman

Instellen balk

zien of het mengsel op de juiste manier te verwerken is of verwerkt wordt. En ook alle andere onderdelen van de uitvoering moet hij beheersen.

Algemene vakkennis staat dus bij de uitvoerder voorop, maar er is meer. De mensen van zijn ploeg moeten op hem kunnen vertrouwen. Als er aan het begin van de week een aantal projecten op stapel staat, mag worden verwacht dat de uitvoerder al een idee heeft hoe hij de zaken zal aanpakken. Vooraf gaat hij ter plaatse kijken naar de situatie om een inschatting te maken van de werkvolgorde en waar van de keet neergezet kan worden. De projectuitvoerder geeft uiteraard ook informatie door maar de asfaltuitvoerder let op een aantal specifieke zaken om de vereiste asfaltkwaliteit te leveren.

Goed beslagen ten ijs

De uitvoerder moet in die voorfase ook enig rekenwerk verrichten. Uiteraard vermeldt het bestek hoeveel ton asfalt er moet worden verwerkt, maar het hangt van allerlei omstandigheden af in welk tempo het mengsel moet worden aange-

Vorbereiding

voerd om het mooi volgtijdelijk te kunnen verwerken. De organisatie op het werk vereist vooraf overleg met de projectuitvoerder en de asfaltcoördinator. De voorbereidende werkzaamheden als afzettingen en bereikbaarheid komen aan de orde en de eventuele inzet van extra materieel om de aanwezige baan schoon te maken waarop het nieuwe asfalt moet worden aangebracht. Als de onderbaan of de fundering niet voldoen moet de uitvoerder dat zien en in overleg met de projectleider maatregelen treffen. Ook wordt rekening gehouden met de te verwachten weersomstandigheden. De uitvoerder komt dus goed beslagen ten ijs.

Dat wil overigens niet zeggen dat hij als een dictator de laken uitdeelt. Hij heeft te maken met mensen die allemaal hun vak verstaan. Daar kun en mag je hen op aanspreken. Maar dat veronderstelt dan ook dat je overleg pleegt over de manier van aanpak. De praktijk leert dat daarmee het beste resultaat

Uitvoering

Overleg tijdens stagnatie

wordt bereikt. De neuzen staan bij voorbaat in dezelfde richting. Tot zover verloopt een dag van een uitvoerder gladjes, en zo hoort het ook. Meestal gaat het soepel.

Organisatietalent

Tegen het eind van een werk wordt steeds duidelijker hoe dicht de werkelijkheid ligt bij de vooraf berekende hoeveelheid. Meestal is er een kleine afwijking en die moet zo snel mogelijk aan de asfaltcentrale worden doorgegeven. Omdat het bij deze zogenoemde sluitvrachten om relatief kleine hoeveelheden gaat, is het voor een asfaltcentrale vaak niet haalbaar om exact hetzelfde mengsel te leveren. Daarom moet de asfaltuitvoerder het werk zo organiseren dat de berekende en de werkelijke hoeveelheden zo dicht mogelijk bij elkaar liggen.

Daarnaast kunnen zich allerlei situaties voordoen waarin het erop aan komt dat de uitvoerder ook anderszins zijn taak

verstaat. Een plotselinge weersomslag, stagnatie bij de aanvoer van het asfalt, materieelpech of het asfalt komt niet goed onder de balk vandaan. Het komt voor en dan moet de asfaltuitvoerder een beroep doen op zijn organisatietalent. Overleg met de betrokken partijen - dat kunnen de opdrachtgever of de eigen kwaliteitsdienst zijn - en dan samen zoeken naar oplossingen. Dat moet snel gebeuren want de volgende werken wachten niet.

Het kan voorkomen dat de opdrachtgever niet tevreden is. Dan moet de uitvoerder kunnen uitleggen wat er aan de hand is. Komt hij er met de opzichter van de opdrachtgever niet uit, dan wordt de kwestie op een hoger niveau aangekaart. Daar is een uitvoerder echter niet blij mee.

Sociaal

In het meer sociale vlak moet de uitvoerder alert zijn. Mensen zijn nu eenmaal niet altijd in de beste stemming en dan kan er wel eens een kink in de kabel komen. Uitpraten is dan het devies met de uitvoerder als rustgevende adviseur. Gewoon praten, openheid dus, is eveneens geboden, als één van de mensen met problemen te kampen heeft en daardoor niet optimaal kan functioneren. Dat hoeft niet alleen met het werk te maken hebben. Ook de omstandigheden thuis spelen een belangrijke rol. De ploeg trekt immers een hele week met elkaar op en is op elkaar aangewezen.

Rapportages

Het is bepaald niet zo dat de uitvoerder klaar is wanneer de tonnen asfalt zijn verwerkt. Niet alleen moet hij zijn dagrapporten schrijven waarin de verwerkte hoeveelheden zijn vermeld, maar ook een soort eindrapport waarin alle

Aantekeningen voor rapportage

onderdelen staan vermeld die van invloed zijn geweest op het werk. Dat logboek gaat naar het bureau Kwaliteit, Arbo en Milieu (KAM). Formeel is daarmee voor de uitvoerder de kous af, maar vooral als een werk niet vlekkeloos is verlopen is het belangrijk om te verneemen wat er uit die rapportages is voortgekomen. Belangrijke onderdelen worden direct besproken en meer algemene onderdelen komen tijdens het overleg met collega's aan de orde. De rapportages vormen ook de basis voor de invulling van bijscholing tijdens de winterperiode.

Ontwikkeling

De aandachtsvelden van de asfaltuitvoerder zijn de afgelopen jaren steeds verder uitgebreid. Naast de directe zorg voor de verwerking van het asfalt is kennis nodig van veiligheidsmaatregelen en milieu.

De weg tot asfaltuitvoerder

Opmeten werk

Het reguliere onderwijs kent geen (dag)opleiding 'asfaltuitvoerder'. Helemaal vreemd is dat niet, want uitvoerders zijn er in alle bouwbranches met hun specifieke vaktechnische eisen. Met andere woorden: om uitvoerder te kunnen worden in een bepaalde sector zul je eerst het vak zelf onder de knie moeten hebben. De uitvoerder is de leider van een team, van wie mag worden verwacht dat hij in technisch opzicht de materie beheerst. In de asfaltwereld bijvoorbeeld hoeft de uitvoerder zelf geen walsmachinist te zijn, maar moet hij wel weten met welke wals hoeveel halen over een traject moeten worden gemaakt. Het fijne werk laat hij aan de machinist over.

Wie in de (asfalt)wegenbouw het oog wil laten vallen op middenkaderfuncties, moet zorgen dat hij voldoende bagage bij zich heeft. Dat betekent onder meer dat vaktechnische kennis alleen niet toereikend is.

Hoewel in de wegenbouw veel wordt geleerd in de praktijk, is theoretische

scholing onontbeerlijk. De meest toegesneden basis is een MBO opleiding Weg- en Waterbouw, omdat daarin naast de echt technische vakken ook andere aspecten als economie en planning aan de orde komen.

Vervolgens komt de echte praktijk. Nog niet direct als uitvoerder, maar eerst meewerken in een asfaltploeg en gelijktijdig aanvullende cursussen volgen. Na enkele jaren krijgt de toekomstige uitvoerder, onder de begeleiding van een ervaren rot in het vak, dan steeds meer de verantwoordelijkheid voor werken. Daarbij blijkt of de man of vrouw voor het vak in de wieg is gelegd. Twee dingen zijn daarvoor belangrijk: de wil om allerlei zaken te coördineren en het vermogen om onder wisselende omstandigheden en op verschillende niveaus te communiceren. Met cursussen voor communicatietechnieken is veel te bereiken, maar per saldo blijft omgaan-met-mensen iets dat van binnenuit moet komen.

De vierjarige cursus 'Uitvoering grond-, water- en wegenbouw' geeft de theoretische basis voor het diploma 'vakbekwaamheid bouwbedrijven grond-, water- en wegenbouw'. Dit vakdiploma is voor een leidinggevende functie nodig. De opleiding bestaat uit deelkwalificaties waarin kennis wordt gemaakt met de beginselen van werken in de gww. Met het vakdiploma op zak mag worden deelgenomen aan de opleiding 'Uitvoering wegenbouw', op HBO-niveau of kaderopleidingen bij de KOB of BOB.

Perspectief

De functie van asfaltuitvoerder is een typische lijnfunctie waarbij de persoonlijke kwaliteiten het perspectief bepalen. Een uitvoerder met voldoende capaciteiten kan langs deze weg uitgroeien tot projectleider op grotere werken. Binnen de asfaltbranche bestaat de mogelijkheid uit te groeien tot asfaltcoördinator of zelfs rayonmanager.

Metten temperatuur asfalt

Voor meer informatie over opleidingen:

Infra opleidingscentrum SBW
T 0341-436800
F 0341-436999
E info@sbwinfra.nl
www.sbwinfra.nl

Voor meer informatie over asfalt:

VBW-Asfalt
Postbus 68
3621 BR Breukelen
E vbwasfalt@wbinet.nl
www.vbwasfalt.org